

ПРО ЩО «ГОВОРЯТЬ» СЕРЕДНЯ ТА МІНІМАЛЬНА ЗАРОБІТНІ ПЛАТИ

Доцент кафедри фінансів і кредиту **Зайцев О. В.**,
студентка групи Ф-51 **Берестовська Юлія**,
Сумський державний університет

Середня заробітна плата лише частково відображає добробут працівника і претендувати на вичерпну картину не може. Показник середньої заробітної плати в окремо взятій країні досить необ'єктивний показник, якщо говорити про степінь благополуччя конкретного мешканця держави. Розраховується середня заробітна плата як середньо арифметичний показник. Береться сума всіх заробітних плат від самих високих (в Україні — 50 тис. грн. за місяць та є поодинокі і вище) та до самих низьких (в Україні у квітні 2016 року — 1378 грн) і ділиться на чисельність всіх, хто отримує зарплату [1]. Але, середня зарплата — це показник, для розрахунку якого беруться нараховані суми ще до виплати податків та соціальних внесків. Тобто, оперують з самого початку не коректними цифрами тому, що та сума, яку одержують на руки, є меншою на 10 — 40 % в залежності від країни. Наприклад, річна сума заробітної плати, яку отримують робітники та службовці на руки із нарахованої мінімальної заробітної у 17212 грн за 2016 рік, буде складати 13856 грн. Річний розмір нарахованої мінімальної зарплати у 17212 грн розраховано, виходячи з того, що мінімальний розмір зарплати в Україні у 2016 р. встановлено по місяцям такий: з січня по квітень — 1378 гривень, з травня по листопад — 1450 гривень, з грудня — 1550 гривень. Якщо із суми у 17212 грн вилучити ПДФО — 3098 грн/рік і військовий збір — 258 грн/рік, отримаємо 13856 грн. У доларах станом на курс квітня 2016 року ця сума дорівнює 533 долари США.

Загальносередні показники мало що можуть показати, якщо за їх допомогою аналізувати одну, окремо взятую країну. Проте, всі «похибки» середніх показників не впливають на порівнювання на міждержавному рівні тому, що «похибки» у всіх майже однакові і показники відносних порівнянь такі неточності майже нівелюють [2].

Китайський вчений Лю Чжи Чжун 7 лютого 2010 року опублікував статтю «Звіт про дослідження світової заробітної плати та уроки для засвоєння» у своєму блозі, засновану на фінансових показниках, зібраних ним за кілька років. Дані показують, що розподіл багатств в Китаї вкрай несправедливий, і країна має один з найбільших розривів між багатими і бідними людьми в світі [3]. Візьмемо до уваги, що стаття опублікована на початку лютого 2010 року, а писалося стаття 2009 року, тоді, данні, що використовувалися в статті, на нашу думку, є даними 2008 року та попередніх років. Отже, використаємо деякі результати досліджень Лю Чжи та доповнимо їх, для порівняння, із відповідними показниками стосовно України.

Його аналіз показує, що «... розмір мінімальної заробітної плати в Китаї становить лише 25% від ВВП на душу населення, а у порівнянні із заробітною платою в світі цей показник становить в середньому 58%». В Україні у 2008 році розмір мінімальної заробітної плати становив 532 гривні на місяць, що складало 30 % від ВВП. «Мінімальний розмір оплати праці в Китаї становить 21% від його середнього розміру оплати праці, тоді як у світі він в середньому становить 50%». В Україні 2008 року мінімальний розмір оплати праці становив 29% від середнього розміру оплати праці. У Китаї «... зарплата державних службовців в шість разів вище, ніж мінімальний розмір оплати праці, в світі він в середньому тільки в два рази вище». В Україні 2008 року зарплата державних службовців в п'ятдесят шість разів вище, ніж мінімальний розмір оплати праці. Відчуваєте різницю: у світі — у два рази вище, у Китаї — у шість разів вище, в Україні — в п'ятдесят шість разів вище. За розрахунками Лю Чжи у Китаї «... вище керівництво держпідприємств заробляє в 98 разів більше мінімального розміру заробітної плати, тоді як у світі — в середньому лише в 5 разів». В Україні 2008 року такий показник коливається від 70 до 120 разів більше.

Стосовно інформації, що надається у вислові «у (в) світі». Лю, за наданою ним інформацією, вивчив структуру заробітної плати 183 країн і областей по всьому світу. Його показники отримані зі Світового Банку, Міжнародного валютного фонду, банків Азії і Африки, профспілок, Європейського Союзу, Організації Економічного Співробітництва та Розвитку, бюро статистики і розвитку праці по всьому світу.

Середній розмір оплати праці в 183 країнах і областях, включених в дослідження Лю Чжи, становив 41535 юанів щорічно (6108 доларів США щорічно). Найнижчий річний дохід в Китаї становив 6120 юанів (900 доларів США), це менш ніж 15% в середньому в світі. Китай у 2008 році займав 158 місце з 183 країн, досліджених Лю. В Україні, як вже було зазначено вище, станом на квітень 2016 року ця сума дорівнює 533 долари США, це менше ніж 9% в середньому в світі.

Лю вважає, що якщо проблеми несправедливого розподілу багатства не будуть вирішені, суспільство стане все більш і більш нестабільним. Лю Чжи Чжун сказав це про китайське суспільство для ситуації 2008—2010 р.р. Такий висновок є цілком доречним і для соціально-економічного стану в Україні початку 2016 року, звісно, це на нашу думку. А як Ви вважаєте?

Список літератури:

1. Зайцев, О. В. Фінансові розрахунки. Теорія і практика: навч. посіб. / О. В. Зайцев. – Суми : СумДУ, 2013. - 607 с.
2. Зайцев, О. В. Основи фінансового інструментарію : підручник / О. В. Зайцев. – Суми : СумДУ, 2016. - 523 с.
3. Електронний ресурс. Режим доступу : <http://www.epochtimes.ru/content/view/44756/4/>

Зайцев, О. В.

Про що «говорять» середня та мінімальна заробітні плати [Текст] /
О. В. Зайцев, Ю. Берестовська // Економічні проблеми сталого розвитку :
матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф.
Балацького О.Ф., м. Суми, 11-12 травня 2016 р.: у 2-х т. / за заг. ред. О.В.
Прокопенко. - Суми : СумДУ, 2016. - Т.2. - С. 165-166.